

הרב יעקב קאפל רייניץ

שישה זיכרונות ילדות עם החזון איש*

- א. ביום בו הגעתי ל'בתי אבות' אמר לי אדון מונק^{**}: 'לך לישון מוקדם, כי בבוקר השכם נלך להתפלל אצל הרב'. למחרת הגענו לביתו של החזון"א לתפילת ותיקין, ולאחר התפילה הציג אותי אדון מונק לפניו. ניסיתי לנשק את ידו כפי שהיה נהוג אצלנו בהונגריה, אך החזון"א משך את ידו. לשאלותיו של החזון"א סיפרתי לו כי אבי הי"ד נספה בשואה, ועליתי עם אמי ע"ה לארץ דרך קפריסין. החזון"א ברכני שאראה הצלחה בלימודיי.
- ב. החזון"א התפלל תפילת שחרית כוותיקין, אף כשלא היה לו מניין. משנודע לנו ילדי 'בתי אבות' הדבר הזה, עשינו בינינו תורנות קבועה כדי להשלים לו את המניין.
- ג. כאשר החזון"א טייל את טיול הבוקר שלו, אותו עשה כדי להוריד את רמת הסוכר בגוף במקום לקחת אינסולין, נמנענו מלפגוש אותו פנים אל פנים, ונהגנו כמו שהעיד איוב (כט, ח) 'ראוני נערים ונחבאו'. וזה שלא כמקובל בימינו, וד"ל...
- ד. משהחלו הפצצות המטוסים המצריים על גוש דן במלחמת השחרור, ירדנו על פי הוראת המנהלים ללמוד בפרדס הסמוך לשיבה. הרב מפוניבז' זצ"ל אמר את שיעור הפתיחה של זמן קיץ בבית האריזה, שלהט מהחום. אך אני לא יכולתי להתרכז בלימוד מפחד ההפצצות, והחלטתי לרדת לחזון"א להשיח את אשר עם לבי: 'עברתי את השואה בחסדי ה', ועתה תקף אותי פחד אימים'. אמר לי החזון"א: 'קח את הגמרא ותבוא לבית המדרש שלי'. לרגע הרהרתי: מה לי הכא מה לי התם? אך חזרתי בי: מה שיקרה לחזון"א יקרה גם לי. לאחר מספר ימים, בעומדנו להגיד לחזון"א שלום בתום התפילה, הוא נעצר על ידי ושאל: 'האם עדיין הנך מפחד?' 'לא כל כך' עניתי. 'אם כן חזור לשיבה'...
- ה. החזון"א נהג להגיד שיעור בכולל שלו ביום היאהרציט. משנודע לנו תלמידי הרב יעקב קאפל רייניץ שליט"א, לימים רב ומחנך ומפקח במשרד החינוך ומחבר ומהדיר של ספרים חשובים, עלה ארצה עם אמו מהונגריה כניצולי שואה בשנת תש"ז כשהוא בן י"ד. האם גרה בירושלים, והוא הוכנס לפנימיית 'בתי אבות' שעל יד ישיבת פוניבז' בבני ברק, ובהמשך למד בישיבה עצמה. רצ"ב לקט קצר של זכרונות אישים שלו על החזון"א מאותן שנים, לקראת מלאת 66 שנה לפטירת החזון"א בט"ו במרחשון תשי"ד.
- ** ר' אליהו הכהן מונק זצ"ל ניהל עם אשתו במסירות רבה את הפנימייה לילדים 'בתי אבות' עבור ילדים ניצולי שואה, שהוקמה ע"י הרב מפוניבז' זצ"ל כחלק ממוסדות הישיבה.

ישיבת פוניבז' הדבר, ירדנו לכולל לשמוע את השיעור, אלא שאז הפסיק החזו"א את מנהגו, מחמת 'אימתא דציבורא' שהייתה לו...

ו. היו אלו ימי הצנע. התזונה התבססה על ארוחות דג פילה שיובא מנורבגיה, והצרבת שסבלתי ממנה הייתה בלתי נסבלת. ושוב ירדתי לחזו"א, אשר שלח אותי לד"ר קלופשטוק, בבדיקת רנטגן שעשה לי במרפאתו מצא כיב (אולקוס) בתריסריון, והוא רשם לי דיאטה חמורה. הוא לא לקח דמי ביקור, כיון שהחזו"א שלח אותי. ושוב ניגשתי לחזו"א. הוא עיין ברישום של הרופא והפטיר: 'דיאטה כזו אפשר לעשות רק אצל אמא. עלה איפוא ירושלימה ללמוד בישיבת חברון, ואת סעודותיך תאכל אצל אמא'... רק ביום חתונתי גילתה לי אמי ע"ה כי בעקבות מעברי מבני ברק לירושלים נסעה אל החזו"א (שאז עדיין קיבל נשים), והוא הרגיע אותה שיעוד תראה הרבה הרבה נחת ממני...

טעות נושנת נתאזרחה בלב רבים במושג הביטחון. שם 'ביטחון', המשמש למידה מהוללת ועיקרית בפי החסידים, נסתובב במושג החובה להאמין בכל מקרה שפוגש האדם והעמידתו [=שמעמיד אותן] לקראת עתיד בלתי מוכרע, ושתי דרכים בעתיד אחת טובה ולא השנייה - כי בטח יהיה טוב, ואם מסתפק וחושש על היפך הטוב - הוא מחוסר ביטחון. ואין הוראה זו בביטחון נכונה, שכל שלא נתברר בנבואה גורל העתיד אין העתיד מוכרע, כי מי ידע משפטי ה' וגבולותיו יתברך? אבל עניין הביטחון הוא האמון שאין מקרה בעולם, וכל הנעשה תחת השמש הכול בהכרזה מאיתו יתברך...

מרו"ח החזו"א, ספר אמונה וביטחון תחילת פרק שני